

1867 год. основава революционенъ комитетъ въ с. Потуръ, който имаше клонове и въ с. с. Бей-Даутъ, Сарж-гьолъ, Кара-Насуфъ и гр. Бабадагъ.

Въ писмото на Стефанъ Караджа до Райно Поповичъ въ Габрово срѣщаме следнитѣ знаменителни редове: „Тукашнитѣ българи (б. м. писмото е писано въ Гюргево) не сж българи совсемъ — истинали. Ни седимъ като замаени и не знаимъ кой патъ да заловимъ“ и пр. Въ това писмо очевидно се говори за разочарованието на великия борецъ отъ съвременницитѣ му. Стефанъ Караджа е ималъ причини да бжде недоволенъ и отъ нѣкои срѣди, които по това време сж ржководили революционната борба. Затова ни свидетелствува неговиятъ сродникъ Балчо Нейковъ, предъ когото Стефанъ Караджа казалъ: „Да не се облѣгаме нито на Русия, нито на Сърбия, нито пъкъ на европейцитѣ, а сами на себе си, и да следимъ да не се дѣлимъ отъ турцитѣ, защото тѣ сж най-честния народъ въ Европа и само съ тѣхъ можемъ да сме по-добре, отколкото съ други“.

Тази своя мисълъ Стефанъ Караджа я обосновава и при другъ случай: винаги той е държалъ твърдо за независимостта на националното дѣло. Предъ сжщия Балчо Нейковъ той казалъ: „Отъ гърцитѣ можемъ да се отървемъ и отъ турцитѣ, но отъ европейцитѣ — никога, защото както едно време тѣ сж плащали златото на дивитѣ американци съ дрънкала, бунджуци, съ такива ще грабятъ сега пъкъ отъ насъ — цѣлия Изтокъ, докато ни видятъ единъ день: единъ на сто — срѣдна ржка, десетъ — по-срѣдна, долна ржка, двадесетъ ни живи, ни умрѣли, а шестдесетъ и деветъ — одърпани, опърпани, като свраки, когато се връщатъ отъ дяволска оранъ. Но много богати намъ дали ще имаме отъ сто хиляди единъ“.

За да си съставимъ по-ясна представа за личността на Стефанъ Караджа, трѣбва да проследимъ по-внимателно неговитѣ стѣпки въ живота. Отъ неговитѣ съвременници ние знаемъ, че той е билъ веселъ, изпълнителенъ, пѣснопоецъ. Христо Македонски пише за него следното: „Много пѣти, когато Хаджията бѣ угриженъ за нѣщо, Караджата успѣваше да го развесели и окуражи чрезъ разни срѣдства. Въ минути на разочарование той бѣ неоченимъ“.

Тази жизнерадостъ на Стефанъ Караджа произлиза отъ неговата духовна здравина, той бѣ отъ онѣзи хайдути, които гледаха на националното дѣло като на велика жизнена мисия. Известниятъ воевода Панайотъ Хитовъ въ своитѣ възстанически записки се изповѣдва така: „Неразвалениятъ българинъ е по-чистъ отъ елмазъ... Българскиятъ хайдутинъ знае, че неговото занятие не трѣбва да се